МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «Цивільна безпека»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Цивільна безпека».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/ .

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Цивільна безпека» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2024-2025 навчального року** за анкетою: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають *Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ*.

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; ПІБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій відповідно до Положення про академічну доброчесність в ТДАТУ.

Всього опитані **19 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр», крім 1 курсу), що склало **86%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою.

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низька; загалом низька; середня; загалом достатньо висока; дуже висока. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 1.

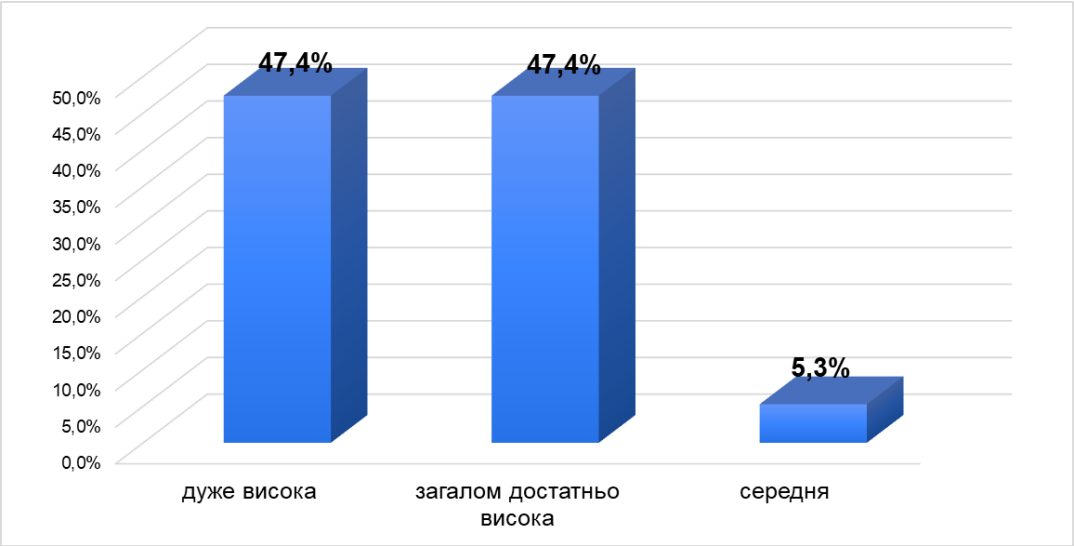

Рисунок 1 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти *(у відсотках)*

З аналізу рисунку 1 не важко пересвідчиться у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже висока» 47,4% та «загалом достатньо висока» 47,4%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і здобувачі, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

Рисунок 2 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті *(у відсотках)*

Аналіз рисунку 2 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 100% «ні, не стосуються зовсім».

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«Чи доводилось Вам під час навчання в ТДАТУ особисто робити наступне...?»*. Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- купувати навчальні матеріали кафедри;
- купувати реферат;
- купувати курсову роботу (проєкт);
- платити гроші за оцінку;
- надавати платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі;
- готувати шпаргалки для складання ПМК, екзаменів;
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах;
- завантажувати матеріали з Інтернету, компілювати і здавати як власні;
- замовляти платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

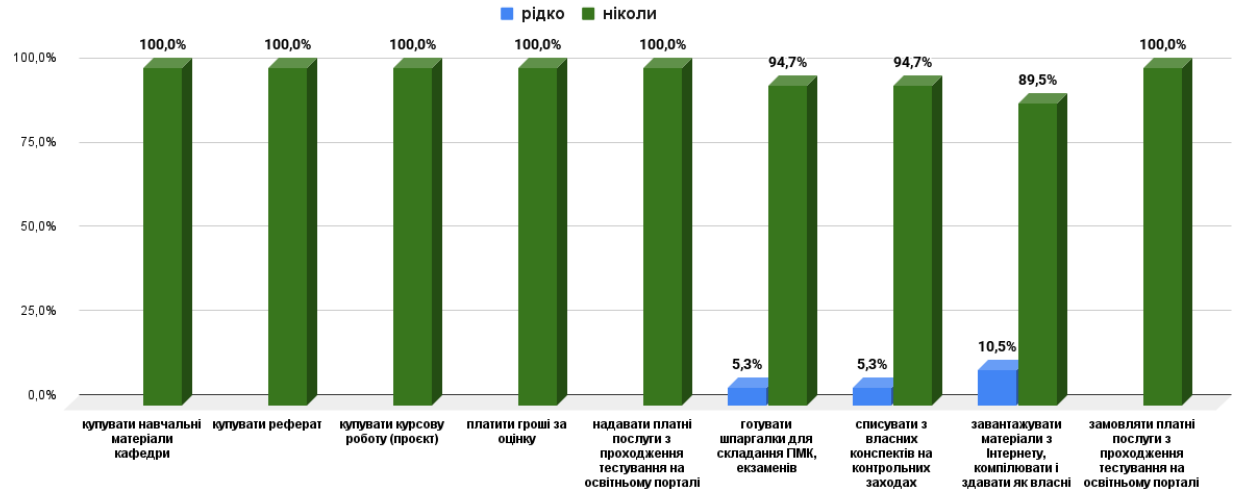

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті *(у відсотках)*

Аналіз відповідей показує, що в середньому 97,7% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти вказали, що «рідко»: завантажували матеріали з Інтернету, компілювали і здавали як власні (10,5%).

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?»*. Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб отримати потрібну оцінку;
- для того, щоб не здавати лабораторні/ практичні роботи;
- для того, щоб не робити особисто реферат;
- для того, щоб не робити особисто курсову роботу (проєкт);
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача;

– для того, щоб не здавати тести з ПМК/екзамену;

– для отримання грошових коштів.

Жоден респондент не дав відповідь на це запитання.

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?»*. Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.

Рисунок 4 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

З рисунку 4 видно, що 100% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «*Оцініть як часто Вам в минулому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)».* Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 5.

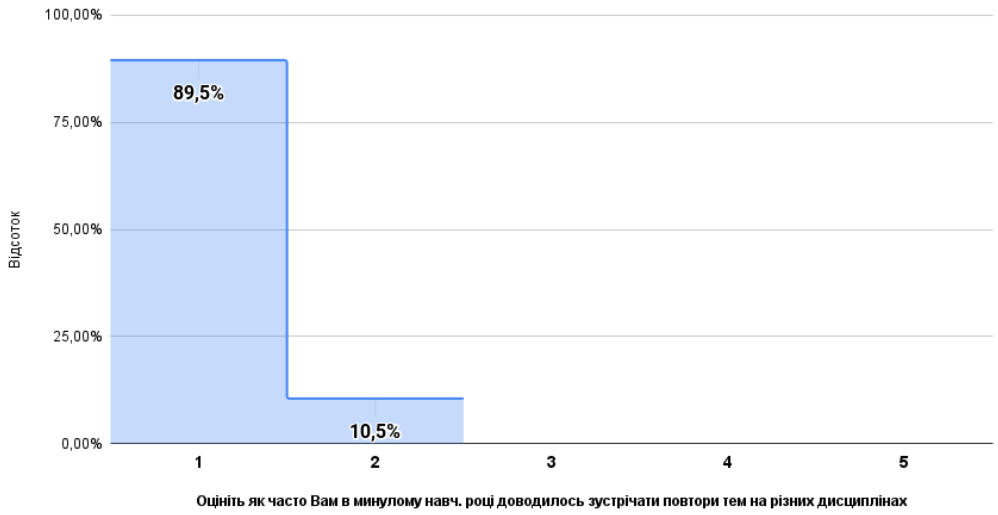

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

Аналіз рисунку 5 показує, що 89,5% здобувачів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в минулому навчальному році та 10,5% «скоріш не доводилось».

7. На питання «*Чи доводилося Вам в минулому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?»* респонденти відповіли, що не доводилось 100% (рис. 6).

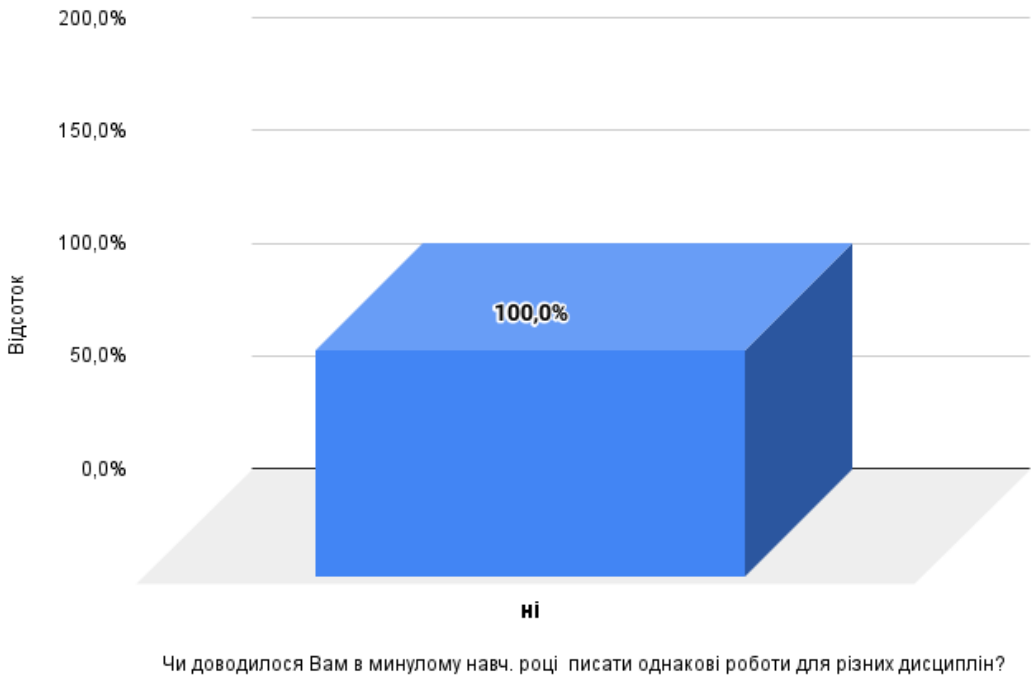

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

8. На питання «*Чи доводилося Вам в минулому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?»* 16% респондентів відповіли, що не доводилось, та 84%, відповідно, «так» (рис. 7).

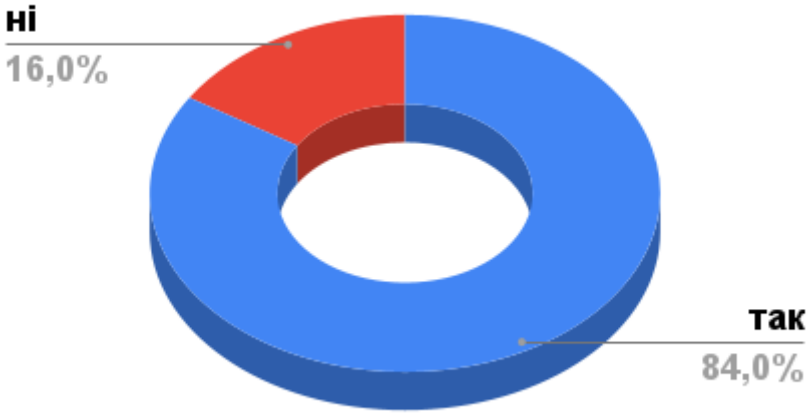

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів щодо відвідування курсів з академічного письма/академічної доброчесності *(у відсотках)*

9. На питання *«Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?»* здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 89,5% як «помірне навантаження» та 10,5% «скоріш надмірне» (рис. 8).

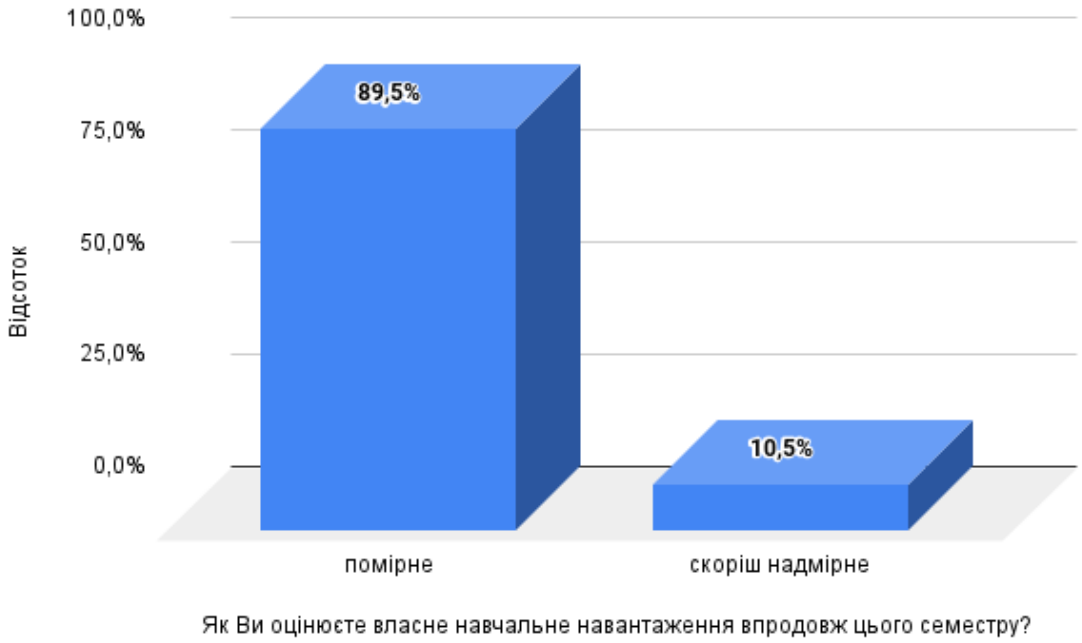

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*.

Висновки

На основі результатів опитування здобувачів вищої освіти студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти за ОПП «Цивільна безпека» у першому семестрі 2024-2025 навчального року за допомогою анкети «Академічна доброчесність» можна сформулювати такі висновки.

1. Здобувачі загалом позитивно оцінили якість освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного. 47,4% учасників опитування вказали, що вона є «дуже високою», а ще 47,4% – що «в цілому достатньо високою».

2. Результати опитування свідчать, що більшість здобувачів вищої освіти (97,7%) не здійснювали дій, пов'язаних із недоброчесністю в університеті. Однак деякі респонденти (10,5%) зазначили, що «рідко» завантажували матеріали з Інтернету та подавали їх як власні, що вказує на наявність певних випадків академічного плагіату. Така ситуація вимагає посилення просвітницької роботи серед здобувачів щодо важливості академічної доброчесності та наслідків плагіату, введення додаткових тренінгів (семінарів), спрямованих на розвиток навичок самостійного написання наукових робіт, застосування більш ефективних технологій для виявлення плагіату, щоб запобігти таким випадкам у майбутньому.

3. За результатами анкетування більшість здобувачів (89,5%) не зустрічалися з повторенням тем у різних дисциплінах, тоді як 10,5% відповіли, що це «скоріше не траплялося». Такі показники свідчать про добре організований та різноманітний навчальний процес. Проте є необхідність у подальшому забезпеченні різноманітності тем у курсах для підтримки інтересу здобувачів. Важливо проводити регулярний моніторинг навчальних програм, щоб уникнути дублювання тем, а також враховувати відгуки здобувачів для покращення структури навчальних планів і освітньо-професійної програми.

4. Більшість здобувачів (84%) вказали, що в І семестрі 2024-2025 н.р. слухали курс або окремі теми з академічного письма (академічної доброчесності), що свідчить про популяризацію цих тем серед студентів. Проте 16% респондентів не мали можливості пройти такі курси, що може свідчити про певні прогалини в організації освітнього процесу. Тобто існує необхідністю спрямування роботи в напрямку розширення доступу до курсів з академічної доброчесності для тих, хто ще не мав можливості їх пройти, наприклад, через додаткові модулі або онлайн-курси, а також проведення оцінки ефективності цих курсів з метою покращення навчальних матеріалів та методик викладання, враховуючи потреби здобувачів вищої освіти.

5. Результати анкетування показали, що більшість майбутніх магістрів з цивільної безпеки (89,5%) вважають своє навчальне навантаження помірним, що

свідчить про оптимальний рівень складності та обсягу завдань. Лише 10,5% респондентів зазначили, що їхнє навантаження «скоріше надмірне», що підкреслює важливість продовження роботи над забезпеченням балансу між обсягом завдань і нормативними вимогами. Також необхідно проводити регулярні опитування для своєчасного виявлення проблем із навчальним навантаженням та оперативного реагування на них.

Гарант ОПП «Цивільна безпека»
другого (магістерського)
рівня вищої освіти, к.т.н., професор Юрій РОГАЧ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент Радміла СКЛЯР